

บทบรรณาธิการ

คำถาม เจ้านี้ตามคำพิพากษาดำเนินการบังคับคดีโดยขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดเงินเดือนของลูกหนี้ตามคำพิพากษามาโดยตลอด แต่ยังไม่ครบหนี้ตามหมายบังคับคดี เงินเดือนภายหลังจากครบกำหนด ๑๐ ปี แห่งการบังคับคดีแล้วจะบังคับคดีต่อไปจนแล้วเสร็จได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕๔๖/๒๕๕๖ คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความ จำเลยทั้งสามไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา โจทก์ขอให้บังคับคดีและขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดเงินเดือนของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ซึ่งมีสิทธิได้รับจากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ต่อมาเป็นบริษัท ที โอ ที จำกัด (มหาชน)) ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด ต่อมาองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยได้ส่งเงินตามคำสั่งอายัดเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ยื่นคำร้องว่า นับแต่วันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งการอายัดเงินเดือนของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ดังกล่าว องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยได้ส่งเงินตามคำสั่งอายัดตลอดมาจนถึงปัจจุบันล่วงเลยระยะเวลา ๑๐ ปี แห่งการบังคับคดีแล้ว การอายัดเงินเดือนของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ภายหลังจากครบกำหนด ๑๐ ปี นับแต่ศาลพิพากษาจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจำเลยที่ ๒ เคยยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนการอายัดแต่เจ้าพนักงานบังคับคดีปฏิเสธคำร้องดังกล่าว

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “ที่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ฎีกาว่า การที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งอายัดเงินเดือนของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เมื่อพ้นระยะเวลา ๑๐ ปี แห่งการบังคับคดีแล้วไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น เห็นว่า แม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ จะบัญญัติให้เจ้านี้ตามคำพิพากษาร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลภายในกำหนด ๑๐ ปี นับแต่วันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งก็ตาม แต่หาได้กำหนดให้บังคับคดีให้เสร็จสิ้นภายในกำหนด ๑๐ ปีไม่ คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่าภายหลังจากที่ศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษามาโดยตลอดแล้ว จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ไม่ชำระหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ โจทก์จึงดำเนินการบังคับคดีโดยขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดเงินเดือนของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ซึ่งบริษัท ที โอ ที จำกัด (มหาชน) ได้ส่งเงินตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดเดือนละ ๒,๐๐๐ บาท ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีตลอดมาแต่ยังไม่ครบหนี้ตามหมายบังคับคดี เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าโจทก์ดำเนิน

การบังคับคดีมาโดยตลอด ดังนี้ แม้เกิน ๑๐ ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา โจทก์ก็ยังสามารถดำเนินการบังคับคดีต่อไปได้จนกว่าจะบังคับคดีดังกล่าวจะแล้วเสร็จ

คำถาม การยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนการขายทอดตลาด แต่เนื้อหาเป็นเรื่องที่มุ่งหมายให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปล่อยทรัพย์สินที่ยึดคืนแก่ผู้ร้อง จะถือว่าเป็นการร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินที่ยึดหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๗๘๕/๒๕๕๖ ผู้ร้องบรรยายคำร้องว่า ผู้ร้องและจำเลยมีชื่อเป็นเจ้าของที่ดิน น.ส.๓ แต่จำเลยยกที่ดินดังกล่าวให้ผู้ร้องและจำเลยได้ส่งมอบการครอบครองที่ดินส่วนของตนให้แก่ผู้ร้อง ผู้ร้องได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินทั้งหมดมาตลอดเป็นเวลา ๓๐ ปี แล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีขายทอดตลาดที่ดินโดยไม่เคยส่งหมายแจ้งประกาศการขายทอดตลาดให้ผู้ร้องทราบ ต่อมาเจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้ผู้ร้องไปรับเงินส่วนแบ่งที่ได้จากการขายทอดตลาด ผู้ร้องจึงทราบเรื่อง **ขอให้เพิกถอนการขายทอดตลาด** ดังนี้ ตามคำร้องผู้ร้องอ้างว่าผู้ร้องเป็นเจ้าของที่ดินที่โจทก์นำยึดจำเลยไม่ใช่เจ้าของ แม้ผู้ร้องอ้างมาด้วยว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ได้ส่งหมายแจ้งประกาศการขายทอดตลาดให้ผู้ร้องทราบ ก็เป็นเรื่องที่ผู้ร้องมุ่งหมายให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปล่อยทรัพย์สินที่ยึดคืนแก่ผู้ร้อง เป็นกรณีที่ต้องด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๘ มิใช่เป็นการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนการขายทอดตลาดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๖ ซึ่งการขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปล่อยทรัพย์สิน ผู้ร้องจะต้องยื่นคำร้องขอต่อศาลก่อนที่ได้เอาทรัพย์สิน เช่นนี้ออกขายทอดตลาดตามมาตรา ๒๔๘ วรรคหนึ่ง **เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ขายทอดตลาดที่ดินไปตั้งแต่ก่อนผู้ร้องยื่นคำร้องขอ** จึงล่วงเลยระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินได้

คำถาม การกล่าวอ้างว่า เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีโดยยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเกินกว่าที่พอจะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้น ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะยื่นคำฟ้องกรมบังคับคดี ขอให้ถอนการยึดและเรียกค่าเสียหายได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๘๗/๒๕๕๖ ตามคำขอท้ายฟ้องของโจทก์ที่ขอให้จำเลยทั้งสี่ถอนการยึดทรัพย์สินห้องชุดของโจทก์ หากจำเลยทั้งสี่ไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนาของจำเลยทั้งสี่ แสดงว่าโจทก์ประสงค์จะให้ศาลพิพากษา

เพิกถอนการยึดทรัพย์ห้องชุดของโจทก์อันสืบเนื่องมาจากข้ออ้างของโจทก์ว่าเจ้าพนักงาน บังคับคดีดำเนินการบังคับคดีโดยการยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเกินกว่าที่พอ จะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาฝ่าฝืนต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๔ ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๙๖ บัญญัติไว้ เป็นการเฉพาะแล้วว่าให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษายื่นคำร้องต่อศาลก่อนการบังคับคดีได้เสร็จ ลงเพื่อให้ศาลสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขกระบวนการวิธีการบังคับคดีทั้งปวง โจทก์ในฐานะลูกหนี้ ตามคำพิพากษาในคดีที่อ้างว่า เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีโดยไม่ชอบ จึงต้องดำเนินการตามบทกฎหมายนั้น แม้โจทก์จะมีคำขอให้จำเลยทั้งสองชดเชยค่าเสียหาย มาด้วยก็เป็นเพียงคำขอต่อเนื่องและเมื่อศาลยังมิได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอน การยึดทรัพย์ก็จะฟังว่าการกระทำของจำเลยทั้งสองเป็นการโต้แย้งสิทธิโจทก์หาได้ไม่ ฟ้องของ โจทก์จึงเกี่ยวกับการบังคับคดีในคดีเดิมของศาลชั้นต้นและจำต้องมีคำวินิจฉัยของศาลชั้นต้น ที่การบังคับคดีจะได้ดำเนินไปได้โดยครบถ้วนและถูกต้อง ต้องด้วยประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่ง มาตรา ๗ (๒) โจทก์จึงต้องเสนอคดีโดยทำเป็นคำร้องขอต่อศาลชั้นต้น ในคดีเดิมซึ่งเป็นศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดี **หาใช่ยื่นคำฟ้องต่อศาลชั้นต้นเป็นคดี ใหม่ไม่**

คำถาม คดีฟ้องให้ชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน จำเลยยอมรับว่ากู้ยืมเงินจาก โจทก์จริง แต่ได้รับเงินกู้ไม่ครบเพราะโจทก์คิดดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด จึงเป็น โฆษะ ภาระการพิสูจน์ตกแก่คู่ความฝ่ายใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๑๗๘/๒๕๕๖ จำเลยให้การรับว่า จำเลยกู้ยืมเงินจาก โจทก์จริง แต่กล่าวอ้างข้อเท็จจริงขึ้นใหม่ว่าจำเลยได้รับเงินกู้ไปจากโจทก์เพียง ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท แต่หนังสือสัญญาจำนองระบุเงินกู้ยืมและจดทะเบียนจำนองเป็นเงิน ๒,๓๕๐,๐๐๐ บาท เนื่องจากโจทก์คิดดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด นิตินกรรม การกู้ยืมเงินตามหนังสือสัญญาจำนองจึงตกเป็นโฆษะภาระการพิสูจน์ตกแก่จำเลยตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๔ เดิม

แม้ศาลชั้นต้นกำหนดให้โจทก์มีภาระการพิสูจน์และมีหน้าที่นำสืบก่อน แต่ก็ **ไม่อาจเปลี่ยนแปลงภาระการพิสูจน์ที่ถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติได้** เมื่อจำเลย ไม่สืบพยานให้ได้ความตามที่มีภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริงย่อมฟังไม่ได้ว่าจำเลยกู้ยืมเงิน จากโจทก์ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ตามที่ระบุไว้ในหนังสือสัญญาจำนอง ซึ่งให้ถือเป็นหลักฐาน การกู้ยืมเงินด้วย จำเลยจึงต้องรับผิดชอบชำระหนี้เงินกู้พร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ตามฟ้อง

รศกธิตินทร

คำถาม อาคารที่พักสายตรวจเพื่อใช้เป็นสถานที่พักของเจ้าพนักงานตำรวจและ
อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาแจ้งความร้องทุกข์ และห้องพักที่กันเป็นส่วนสัดส่วน
ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอาคารที่พักสายตรวจซึ่งเจ้าพนักงานตำรวจทุกคนก็เข้าพักอาศัยได้
การค้นในสถานที่ดังกล่าวต้องมีหมายค้นหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๙๕๘/๒๕๕๖ อาคารที่พักสายตรวจสร้างจากเงินบริจาค
ของประชาชน และสร้างบนที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้เป็นสถานที่พักของ
เจ้าพนักงานตำรวจสายตรวจและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาแจ้งความร้องทุกข์
แม้โจทก์จะร่วมบริจาคเงินในการก่อสร้างด้วย แต่วัตถุประสงค์การก่อสร้างที่ใช้เป็นที่พัก
สายตรวจและให้ประชาชนมาแจ้งความร้องทุกข์ได้ ย่อมแสดงว่าประชาชนประสงค์ให้ใช้
เป็นสถานที่ราชการที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้ามาติดต่อกับเจ้าพนักงานตำรวจได้
ทั้งอาคารดังกล่าวได้ขอบ้านเลขที่โดยระบุว่าเป็นที่ทำกรสถานีตำรวจชุมชน และการ
ไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้เรียกเก็บค่ากระแสไฟฟ้าจากหัวหน้าสถานีตำรวจชุมชน ปงชี้ได้ว่า
ประชาชนที่ร่วมกันก่อสร้างอาคารที่พักสายตรวจได้มอบอาคารให้เป็นสถานที่ราชการ
ตำรวจโดยปริยายเมื่อประชาชนสามารถเข้ามาติดต่อใช้อาคารในการติดต่อกับเจ้าพนักงาน
ตำรวจได้ จึงไม่ใช่ที่รโหฐานอันเป็นที่ส่วนตัวของโจทก์ที่จะมีอำนาจจัดการหวงห้ามได้
ส่วนห้องนอนของโจทก์ที่กันเป็นส่วนสัดส่วนเป็นส่วนหนึ่งของอาคารที่พักสายตรวจ และ
ผู้ได้บังคับบัญชาของโจทก์ใช้เป็นที่เปลี่ยนเสื้อผ้า แสดงว่านอกจากโจทก์จะใช้เป็นที่พัก
อาศัยแล้วเจ้าพนักงานตำรวจสายตรวจอื่นก็สามารถใช้ประโยชน์ได้ แม้โจทก์จะเก็บ
สิ่งของส่วนตัวไว้และใส่กุญแจก็ไม่ใช่ห้องพักส่วนตัวที่โจทก์จะมีสิทธิหวงห้ามไว้ผู้เดียวได้
แต่เป็นห้องพักอันเป็นสถานที่ราชการที่เจ้าพนักงานตำรวจอื่นก็เข้าพักอาศัยได้เช่นกัน
ห้องพักที่เกิดเหตุจึงไม่ใช่ที่รโหฐาน การที่จำเลยเข้าไปในห้องพักเพื่อค้นหาอาวุธปืน
ตามที่ผู้ใช้กระทำความผิดแจ้งว่านำมาไว้ในอาคารที่พักสายตรวจ จึงมีเหตุอันควร
สงสัยตามสมควรว่ามีสิ่งของที่ได้ใช้หรือมีไว้เป็นความผิดซ่อนไว้ในห้องพักของโจทก์
จำเลยย่อมมีอำนาจค้นห้องพักของโจทก์ได้โดยไม่ต้องมีหมายค้นหาใช่เป็นการกั่นแก่ง
เพื่อให้โจทก์ได้รับความเสียหายไม่ การกระทำของจำเลยเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบ
ด้วยกฎหมาย จึงไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ (ดูประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๓)

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ